

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра політичних наук і права

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
281	“Публічне управління та адміністрування”, “Державне управління повоєнною відбудовою інфраструктури територіальних громад”	ОК4

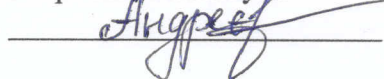
“Затверджую”

Завідувач кафедри

С. В. Перегуда

Розробник силабусу

С. О. Андреев

СИЛАБУС

ОК4 “ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ”

(назва, шифр освітньої компоненти (дисципліни))

1) Статус освітньої компоненти: обов’язкова
2) Контактні дані викладача: проф., д. держ. упр., Андреев С. О.; e-mail: andriyev.so@knuba.edu.ua, тел. кафедри: 044-241-55-66; профіль викладача на сайті КНУБА: https://surl.li/pkixxa ; кафедра розташована у головному корпусі університету (к. 432, 432а)
3) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): ОК2 “Методологічні засади наукових досліджень в галузі державного управління”
4) Коротка анотація дисципліни Освітня компонента “Державне управління та місцеве самоврядування” є однією з обов’язкових компонент освітньо-професійної програми “Державне управління повоєнною відбудовою інфраструктури територіальних громад” зі спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування” галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування” за другим (магістерським) рівнем. Відповідна навчальна дисципліна має фундаментальний, засадничий характер для професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за вказаною спеціальністю та освітньою програмою. Освітня компонента “Державне управління та місцеве самоврядування” поєднує в собі окремі положення теорії управління, концептуальні, системні та організаційно-правові засади державного та публічного управління, місцевого самоврядування. Ця освітня компонента є теоретичною базою для подальшого вивчення більшості інших обов’язкових компонент, передбачених зазначеною магістерською освітньою програмою. Опанування здобувачами вищої освіти матеріалу цієї дисципліни є важливою умовою формування у них інтегральної компетентності щодо здатності розв’язання складних задач і проблем у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Силабус освітньої компоненти “Державне управління та місцеве самоврядування” складено на основі робочої програми відповідної навчальної дисципліни, освітньої програми “Державне управління повоєнною відбудовою інфраструктури територіальних громад” зі спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування” другого (магістерського) рівня вищої освіти, нормативних документів КНУБА, сучасних науково-навчальних джерел з теоретичних та концептуальних засад державного та публічного управління, місцевого самоврядування. Мета освітньої компоненти “Державне управління та місцеве самоврядування” – формування базових теоретичних знань щодо концептуальних, ціннісних, методологічних, системних, організаційно-правових та інших засад державного та публічного управління.

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
281	“Публічне управління та адміністрування”, “Державне управління повоєнною відбудовою інфраструктури територіальних громад”	ОК4

5) Структура курсу:

Загальна кількість кредитів ECTS	5
Сума годин:	150
Вид індивідуального завдання	Контрольна робота у формі аналітичного завдання або реферату (творчої, дослідницької, самостійної роботи)
Форма контролю	Іспит

6) Зміст курсу¹:

МОДУЛЬ 1.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Тема 1. Управління та державне управління як суспільні явища (лекції – 2 год., практичні заняття – 2 год.).

1. Сутність управління та його роль у суспільстві.
2. Держава як суб’єкт та об’єкт управління.
3. Державне управління як суспільне явище.
4. Природа державного управління та його специфіка.

Семінарське заняття 1. Управління та державне управління як суспільні явища.

Тема 2. Концептуальні засади державного та публічного управління (лекції – 2 год.; практичні заняття – 2 год.).

1. Цінності в державному управлінні.
2. Принципи державного управління.
3. Класичні теорії управління.
4. Сучасні концепції державного управління.

Семінарське заняття 2. Концептуальні засади державного та публічного управління.

Тема 3. Системність державного управління (лекції – 4 год., практичні заняття – 4 год.).

1. Державне управління як складна система.
2. Системні характеристики державного управління.
3. Ефективність та результативність державного управління.
4. Суб’єкти та об’єкти державного управління.
5. Механізми державного управління.
6. Взаємодія в органах публічного управління.

Семінарське заняття 3. Системність державного управління, його ефективність та результативність (питання 1-3 лекції).

Семінарське заняття 4. Суб’єкти, об’єкти та механізми державного управління (питання 4-6 лекції).

¹ При складанні програми навчальної дисципліни, визначенні тем лекцій і тем семінарських (практичних) занять розробником частково використано тематичні плани навчальних джерел: 1) Державне управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ : Дніпропетровськ : НАДУ, 2013. Т. 1. 564 с.; 2) Немець Л. М., Яковлева Ю. К., Полевич І. О. Муніципальне управління : навч. посібн. Харків, 2013. 74 с.; 3) Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підруч. / І. І. Бодрова та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної. Харків, Право, 2005. 256 с.

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
281	“Публічне управління та адміністрування”, “Державне управління повсюдною відбудовою інфраструктури територіальних громад”	ОК4

Тема 4. Суб’єкти державного та публічного управління (лекції – 4 год., практичні заняття – 4 год.).

1. Інститут президенства України.
2. Верховна Рада України.
3. Кабінет Міністрів України.
4. Центральні органи виконавчої влади України.
5. Суб’єкти управління місцевим розвитком.
6. Судова система у правовому забезпеченні державного управління.
7. Правовий статус участі громадськості в процесі формування державного управління в Україні.
8. Політичні партії та громадські організації як суб’єкти державного управління.

Семінарське заняття 5. Вищі органи державної влади та центральні органи виконавчої влади як суб’єкти державного управління (питання 1-4 лекції).

Семінарське заняття 6. Інші суб’єкти державного та публічного управління (питання 5-8 лекції).

Тема 5. Функції державного управління (лекції – 4 год., практичні заняття – 2 год.).

1. Характеристика функцій держави та державного управління.
2. Аналітична функція державного управління.
3. Основи стратегічного управління та планування.
4. Прогнозування та його використання в державному управлінні.
5. Організація та координація в державному управлінні.
6. Контроль у державному управлінні.
7. Комунікація як функція державного управління.
8. Державне регулювання доступу до публічної інформації в Україні.
9. Комунікації державних службовців з громадськістю.
10. Мотивування персоналу в державному управлінні.

Семінарське заняття 7. Функції державного управління.

МОДУЛЬ 2.

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Тема 6. Місцеве самоврядування як підсистема державного та публічного управління України (лекції – 2 год., практичні заняття – 2 год.).

1. Поняття та суть місцевого самоврядування.
2. Територіальна громада – основа місцевого самоврядування в Україні.
3. Система місцевого самоврядування.
4. Органи місцевого самоврядування.
5. Ознаки та повноваження місцевого самоврядування.

Семінарське заняття 8. Місцеве самоврядування як підсистема державного та публічного управління України.

Тема 7. Основи організації та діяльності органів місцевого самоврядування в Україні (лекції – 2 год.; практичні заняття – 2 год.).

1. Поняття основ організації та діяльності органів державної влади, органів влади АР Крим і місцевого самоврядування в Україні.
2. Територіальна основа системи органів державної влади, органів влади АР Крим і місцевого самоврядування в Україні.

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
281	“Публічне управління та адміністрування”, “Державне управління повоєнною відбудовою інфраструктури територіальних громад”	ОК4

3. Правова основа організації та діяльності органів державної влади, органів влади АР Крим і місцевого самоврядування в Україні. 4. Матеріальна і фінансова основи організації та діяльності органів державної влади, органів влади АР Крим і місцевого самоврядування в Україні. Семінарське заняття 9. Основи організації та діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. Тема 8. Структура, функції та повноваження представницьких органів місцевого самоврядування (лекції – 2 год., практичні заняття – 2 год.). 1. Система і будова місцевих рад. 2. Функції та компетенція місцевих рад. 3. Форми та методи діяльності місцевих рад. 4. Організація роботи постійних і тимчасових комісій місцевих рад. 5. Апарат місцевої ради і організація його роботи. 6. Організація роботи органів самоорганізації населення. Семінарське заняття 10. Структура, функції та повноваження представницьких органів місцевого самоврядування. Тема 9. Організаційно-правові засади діяльності виконавчих органів місцевих рад (лекції – 2 год., практичні заняття – 2 год.). 1. Порядок формування і будова виконавчих комітетів місцевих рад. 2. Форми і методи роботи виконавчих комітетів місцевих рад. 3. Організація роботи апарату виконавчих комітетів. 4. Система, будова, порядок утворення та форми роботи відділів, управлінь, комісій та інших виконавчих органів рад. 5. Функції та компетенція виконавчих органів місцевих рад. Семінарське заняття 11. Організаційно-правові засади діяльності виконавчих органів місцевих рад. Тема 10. Особливості взаємовідносин органів місцевого самоврядування з іншими суб'єктами (лекції – 2 год., практичні заняття – 2 год.). 1. Відносини органів державної влади, органів влади АР і органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян. 2. Відносини органів державної влади, органів влади АР Крим і органів місцевого самоврядування з судовими органами та органами юстиції. 3. Відносини органів державної влади, органів влади АР Крим і органів місцевого самоврядування з органами прокуратури, Служби безпеки України та органами внутрішніх справ. Семінарське заняття 12. Особливості взаємовідносин органів місцевого самоврядування з іншими суб'єктами. Індивідуальне завдання: Індивідуальне завдання (контрольна робота) з дисципліни “Державне управління та місцеве самоврядування” може бути виконане здобувачем освіти одним з двох способів. 1. Здобувачам освіти, які претендують на підсумкову оцінку “відмінно” (“А” за шкалою ECTS), рекомендується виконати індивідуальне завдання аналітичного характеру шляхом аналізу основних елементів статусу органу публічної влади (наприклад, будь-
--

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
281	“Публічне управління та адміністрування”, “Державне управління повсютньою відбудовою інфраструктури територіальних громад”	ОК4

якого центрального органу виконавчої влади (міністерства, служби, агентства), місцевого органу виконавчої влади (обласної або районної державної адміністрації) тощо), органу місцевого самоврядування (наприклад, виконавчого органу ради (міської, сільської, селищної). Як виняток, предметом аналізу може виступати структурний підрозділ органу публічної влади (наприклад, департамент у складі міністерства). У процесі відповідного аналізу необхідно (спираючись на рекомендований список літератури, а також теоретичні знання та вміння, отримані в процесі опанування навчального матеріалу дисципліни “Державне управління та місцеве самоврядування”) охарактеризувати основні елементи організаційно-правового статусу органу публічної влади або його структурного підрозділу: місце в системі органів публічної влади, мету та завдання діяльності, функції та повноваження, межі відповідальності, особливості керівництва та організаційної структури, форми, методи та процедури діяльності. Обов’язковою вимогою є визначення проблемних питань у регламентації правового статусу органу публічної влади, зокрема недоліків у формулюванні завдань, функцій та повноважень, а також інших суперечностей та прогалин, обґрунтування пропозицій щодо оптимальних шляхів усунення виокремлених недоліків.

2. Здобувачі освіти, які претендують на підсумкові оцінки “задовільно”, “добре” (“B”, “C”, “D”, “E” за шкалою ECTS), можуть зробити індивідуальне завдання з дисципліни “Державне управління та місцеве самоврядування” у вигляді реферату (творчої, дослідницької, самостійної роботи здобувача освіти). Рекомендований перелік тем додається. Наведений перелік тем не є вичерпним. Здобувач освіти може запропонувати власну тему, яку потрібно попередньо узгодити із викладачем. Рекомендовано обирати тему індивідуального завдання, яка має практичне спрямування та додатково розкриває проблемне питання лекції чи-то теми практичного (семінарського) заняття.

Технічні вимоги до індивідуального завдання: рекомендований обсяг роботи – 15–20 стор., не рахуючи додатків та списку використаних джерел. Текст набирається у редакторі MS Word, розширення *.doc; *.rtf; шрифт – Times New Roman, кегель – 14, міжрядковий інтервал – 1,5; поля (верхнє та нижнє – 20 мм., ліворуч – 30 мм., праворуч – 15 мм.), абзацний відступ 1,25 см.

Індивідуальне завдання має містити титульний аркуш (зразок оформлення додається), де слід обов’язково зазначити: повну назву закладу вищої освіти, інституту та кафедри (вгорі сторінки на окремих рядках, вирівнювання по центру); тему індивідуального завдання (великими літерами, вирівнювання – по центру сторінки); прізвище, ім’я та по-батькові студента, який виконав завдання, та номер навчальної групи (вирівнювання – по центру сторінки); далі нижче через декілька прогалин наводиться: П.І.Б., посада та науковий ступінь викладача, який викладає компоненту (вирівнювання – по правому краю сторінки); внизу сторінки потрібно вказати: “м. Київ – _____ рік”.

Індивідуальне завдання обов’язково мусить мати: зміст з нумерацією сторінок (не менше трьох окремих питань, що розкривають обрану тему дослідження), посилання на всі літературні джерела по тексту праці, список використаних джерел (не менше 15-20 джерел). Потрібно посилатись на актуальні літературні та інші інформаційні джерела, більшість яких не пізніше ніж за останні п’ять років. Таких джерел має бути не менше 60% від загальної кількості джерел. Слід використовувати переважно джерела наукового та науково-аналітичного характеру (монографії, наукові статті, доповіді, звіти), актуальні нормативно-правові акти. Також вітається широке використання іншомовних джерел та висвітлення зарубіжного, зокрема європейського досвіду.

Текст індивідуального завдання (або реферату) обов’язково має містити посилання (у

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
281	“Публічне управління та адміністрування”, “Державне управління повсюдною відбудовою інфраструктури територіальних громад”	ОК4

квадратних дужках: “[_, с. _]”) на конкретне джерело інформації із вказівкою сторінки, з якої процитовано текст.

Список використаних джерел подається в алфавітному порядку після тексту та оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015 “Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання”.

Під час пошуку та аналізу інформаційних джерел здобувачі вищої освіти зобов’язані дотримуватись Рекомендацій щодо припинення (обмеження) використання джерел інформації росії та білорусі у наукових публікаціях Комітету з питань етики Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, протокол № 36 (46) від 30.11.2023 (докладніше за посиланням: <http://surl.li/tfjhmo>).

Індивідуальне завдання, виконане згідно із наведеними вище вимогами, подається надсилається здобувачем освіти на корпоративну електронну пошту викладача – andreiev.so@knuba.edu.ua та завантажується здобувачем освіти у відповідний каталог команди MS Teams у термін не пізніше, ніж за 2 тижні до запланованої дати іспиту. Викладач має право вимагати від студента доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Рекомендована тематика індивідуальних завдань

1. Актуальні напрями реформування державного управління та/або місцевого самоврядування в умовах війни та повсюдної відбудови.
2. Взаємовідносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства.
3. Виклики та можливості модернізації системи державного управління в умовах воєнного стану.
4. Впровадження інноваційних технологій управління в органах державної влади та місцевого самоврядування.
5. Гендерні виміри державного управління та/або місцевого самоврядування.
6. Децентралізація державної влади в контексті реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади.
7. Індикатори демократизації публічного управління на місцевому рівні.
8. Механізми забезпечення ефективного зворотного зв’язку в публічному управлінні.
9. Механізми та проблеми формування об’єднаних територіальних громад в Україні.
10. Напрями вдосконалення законодавства про державну службу та/або службу в органах місцевого самоврядування.
11. Напрями вдосконалення організаційно-правових засад функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.
12. Обґрунтування напрямів та методів проведення реформи адміністративно-територіального устрою.
13. Організація моніторингу та оцінювання ефективності діяльності суб’єктів державного та муніципального управління.
14. Підходи до оптимізації розподілу повноважень між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.
15. Пошук оптимального співвідношення вертикальних і горизонтальних управлінських зв’язків на різних рівнях управління.
16. Практичні аспекти застосування самоврядної парадигми в державному та

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Шифр освітньої компоненти за ОП
281	“Публічне управління та адміністрування”, “Державне управління повоєнною відбудовою інфраструктури територіальних громад”	ОК4

публічному управлінні.

17. Пріоритетні напрями реформування державного та/або муніципального управління України в контексті євроінтеграції.

18. Проблема прозорості діяльності та рішень органів державної влади на місцевому рівні.

19. Розвиток органів самоорганізації населення в умовах децентралізації влади.

20. Система моніторингу ефективності діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

21. Становлення і розвиток служби в органах місцевого самоврядування як шлях до зміцнення системи місцевого самоврядування.

22. Сучасний стан і перспективи розвитку територіальної громади (на прикладі).

23. Удосконалення системи прийняття управлінських рішень в органах державної влади та місцевого самоврядування.

24. Удосконалення форм та методів використання громадської думки в системі публічного управління.

25. Упровадження технологій цифрового врядування в практику діяльності органів публічної влади.

26. Участь громадян у формуванні та реалізації державної політики як чинник становлення громадянського суспільства в Україні.

27. Форми громадської участі у процесі розробки та прийняття управлінських рішень на місцевому рівні.

28. Формування іміджу суб'єкта державного та/або муніципального утворення (на прикладі).

29. Шляхи вдосконалення механізмів надання адміністративних послуг органами державної влади та місцевого самоврядування.

30. Шляхи вдосконалення системи державного управління на регіональному та місцевому рівнях.

7) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни: <https://surl.li/ktipml>